

UCHWAŁA Nr VIII / 55 /2015
RADY Miejskiej w Moryniu
z dnia 25 czerwca 2015 roku

w sprawie uchwalenia „ Aktualizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Moryń na lata 2008-2032”

Na podstawie art. art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 poz. 645, poz. 1318, z 2014 r. poz. 379, poz. 1072) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U z 2013 poz. 1232, poz. 1238, z 2014r. poz. 40, poz. 47, poz. 457, poz. 822, poz. 1101, poz. 1146, poz. 1322, poz. 1662, z 2015r. poz. 122, poz. 151, poz. 277) Rada Miejska w Moryniu uchwała, co następuje:

§1. Uchwała się „ Aktualizację Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Moryń na lata 2008-2032” – stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

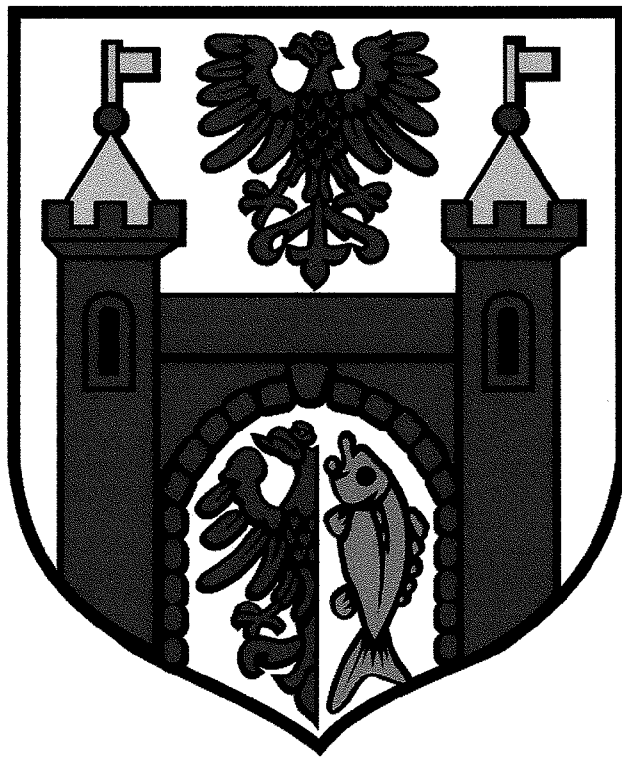
PRZEWODNICZĄCY RADY
Jerzy Domaradzki
Jerzy Domaradzki

Uzasadnienie do Uchwały Nr VIII /55/2015
Rady Miejskiej w Moryniu
z dnia 25 czerwca 2015r.

Konieczność aktualizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Moryń na lata 2008-2032” wynika z potrzeby aktualizacji danych o ilości wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie Gminy Moryń.

„Program” ten musi być spójny z Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Powiatu Gryfińskiego , oraz z przyjętym programem przez Radę Ministrów w 2002 roku, a także z Planem Gospodarki Odpadami. Program ten nakłada na właścicieli nieruchomości, użytkowników wieczystych, zarządców obowiązek oczyszczenia terenów gminy do roku 2032 z azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.

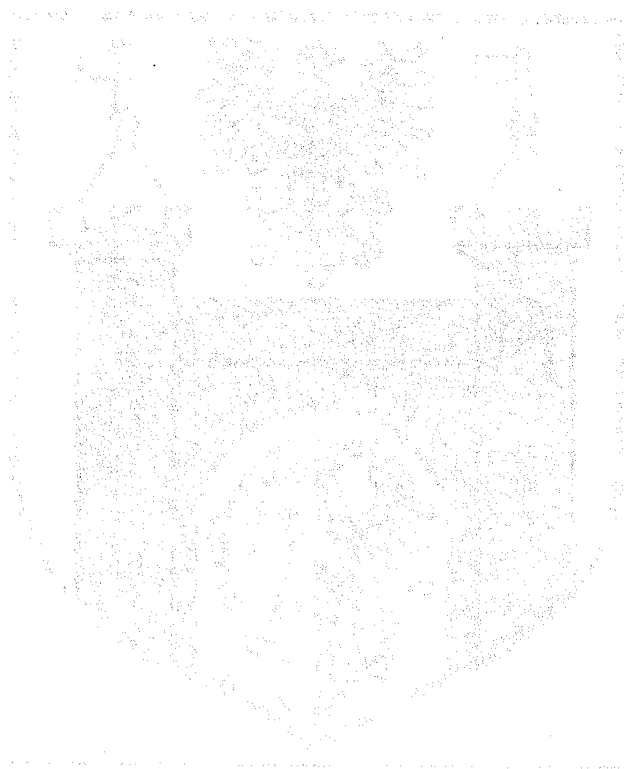
**AKTUALIZACJA PROGRAMU USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY MORYŃ**

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Moryniu z dnia

Czerwiec 2015r.

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLECTION OF
AMERICAN DOCUMENTS

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED

DATE 10/10/2013

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP.....	2
2. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	3
3. AZBEST: CHARAKTERYSTYKA, WŁASNOŚCI I ZASTOSOWANIE	3
4. CHARAKTERYSTYKA GMINY MORYŃ	8
5. PRZEPISY I PROCEDURY W ZAKRESIE POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST	9
6. KIERUNKI DZIAŁAŃ: POMOC FINANSOWA I EDUKACJA EKOLOGICZNA	31
7. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU	41
8. PODSUMOWANIE	42
9. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	43
10. ZAŁĄCZNIKI- WZORY DOKUMENTÓW.....	44

1. WSTĘP

Niniejszy dokument nawiązuje do „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 14 lipca 2009 roku (uchwała nr 122/2009), zmienionym uchwałą Rady Ministrów nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 roku. Główne cele przyjęte w przywołanym powyżej Programie to usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, zminimalizowanie negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. Cele zawarte w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” będą sukcesywnie realizowane aż do roku 2032, w którym zakładane jest oczyszczenie kraju z azbestu.

Niniejsze opracowanie jest aktualizacją poprzedniego „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Moryń woj. zachodniopomorskie na lata 2008- do 2032” przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Moryniu nr XX /187/2008 z dnia 07 listopada 2008r.

W związku z powyższym znaczna część obowiązującego dotychczas dokumentu zachowuje swoje dotychczasowe brzmienie i jest nadal aktualna.

1.CEL I ZADANIA PROGRAMU

Aktualizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta i gminy Moryń na lata 2009 - 2032 zwana dalej Programem określa zadania przewidziane do realizacji na najbliższe lata i obejmuje w swojej perspektywie okres do roku 2032

Główne cele w/w programu usuwania azbestu to:

1. spowodowanie oczyszczenia terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest
2. wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
3. spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym czasie do spełnienia wymogów ochrony środowiska.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest jest zadaniem długotrwałym zarówno ze względów finansowych jak i organizacyjnych. Z założeń planów wynika, że azbest powinien zostać wyeliminowany na terytorium Polski do 2032 roku.

W pierwszej kolejności dokonano inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Inwentaryzacja jest pierwszym i podstawowym krokiem, który leży u podstaw wszystkich innych działań.

Biorąc powyższe pod uwagę sporządzono dokument pn.: „ Program Usuwania Azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Moryń”.

Ma on na celu zaplanowanie działań związanych z eliminacją wyrobów azbestowych z terenu gminy Moryń.

Dokument stawia sobie następujące cele szczegółowe:

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

- ⇒ przedstawienie zagrożeń spowodowanych użytkowaniem wyrobów azbestowych,
- ⇒ omówienie przepisów i procedur związanych z bezpiecznym użytkowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest
- ⇒ wskazanie kierunków działań, które należy podjąć aby wyeliminować wyroby azbestowe
- ⇒ przedstawienie harmonogramu tych działań.

Program zawiera podstawowe informacje dotyczące właściwości azbestu, jego budowy oraz szkodliwego oddziaływania na ludzi oraz środowisko.

2. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

Materiały źródłowe

„Informator o przepisach i procedurach dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest”, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, 2003 r.

„Poradnik stosowania przepisów i procedur dotyczących pozyskiwania z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych dodatkowych środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest”, Ministerstwo Gospodarki, 2006r.

„Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Stosowanych na Terytorium Polski”, Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, maj 2002 r.;

„Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z terenu powiatu gryfińskiego” – uchwała rady Powiatu nr XVIII/200/2008 z dnia 24.04.2008 r.,

Materiały źródłowe – Gmina Moryń

Materiały źródłowe – Ministerstwo Gospodarki > Gospodarka > Usuwanie azbestu-
www.mg.gov.pl

3. AZBEST: CHARAKTERYSTYKA, WŁASNOŚCI I ZASTOSOWANIE

Azbest od dawna wykorzystywany był jako cenny surowiec do wyrobu wielu produktów.

Z uwagi na liczne cenne własności użytkowe azbestu i stosunkowo niską cenę, jego szerokie zastosowanie w stosunkowo dużych ilościach miało miejsce, niemal wszędzie przez okres ostatnich 100 lat. Także i na terenie Polski azbest stosowany był w produkcji wielu wyrobów przemysłowych, lecz przede wszystkim, (co najmniej około 80%) do produkcji materiałów budowlanych.

Azbest towarzyszy nam od dawna i wyprodukowano znaczne ilości różnych wyrobów z jego udziałem. W Polsce jest podobnie, choć głównym ilościowo produktem zawierającym azbest są wyroby azbestowo-cementowe, a przede wszystkim płaskie i faliste płyty dachowe i elewacyjne.

Ogólna charakterystyka

Azbesty, niezależnie od różnic w składzie chemicznym i różnic wynikających z budowy krystalicznej są minerałami naturalnie występującymi w przyrodzie. Ich występowanie jest dość powszechne, ale tylko w niewielu miejscach kuli ziemskiej azbest był (i niekiedy jeszcze jest) eksploatowany na skalę przemysłową.

Pod względem mineralogicznym rozróżnia się dwie grupy azbestów: grupę **serpentynów** (chryzotyli) i grupę azbestów **amfibolowych**.

- ⇒ do grupy **serpentynów** należy tylko jedna odmiana azbestu, azbest **chryzotylowy**, wydobywany i stosowany w największych ilościach.
- ⇒ w grupie azbestów **amfibolowych** praktyczne znaczenie mają dwie odmiany: azbest **amozytowy** i **krokidolitowy**. W niewielkich ilościach stosowany był **antofilit** do produkcji filtrów z uwagi na wyjątkowo dużą odporność chemiczną.

Wszystkie odmiany mineralne azbestu krystalizowały w szczelinach w ultra zasadowych skałach w wyniku oddziaływań hydrotermalnych. Co więcej krystalizowały w postaci bardzo cienkich, wydłużonych monokryształów, których długość dochodzi niekiedy do kilkudziesięciu centymetrów.

Chemicznie azbesty są uwodnionymi krzemianami magnezu zawierającymi różne pierwiastki co ilustruje poniższy wykaz wzorów chemicznych.

Chryzotyl $Mg_6 [(OH)_8 Si_4 O_{10}]$

Krokidolit (riebeckit) $Na_2 Fe_3 Fe_2 [(OH) Si_4 O_{11}]_2$

Amozyt (gruneryt) $(Fe, Mg)_7 [(OH) Si_4 O_{11}]_2$

Antofyllit $(Mg, Fe)_7 [(OH) Si_4 O_{11}]_2$

Tremolit $Ca_2 Mg_5 [(OH) Si_4 O_{11}]_2$

Kolejny wykaz dobrze ilustruje, jak sytuje się grubość pojedynczych kryształów azbestu względem innych włókien.

Grubość niektórych włókien organicznych i nieorganicznych

włókno	Średnica włókna [nm]
włókno łykowe (len)	12 000 – 80 000
bawełna	10 000 – 25 000
wełna	2000 – 50 000
włos ludzki	ok. 38 000
nylon	1 000 – 9 000
włókno szklane (cienkie)	1 000 – 7 000
włókno mineralne	3 000 – 9 000
azbest chryzotylowy	15 – 42
azbest amfibolowy	100 – 300

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

1mm = 1000µm

1 µm = 1000 nm

Obserwowane makroskopowo włókna azbestu są w istocie wiązkami zbudowanymi z dużej liczby (zazwyczaj wielu tysięcy a często dziesiątek tysięcy) włókien elementarnych. W tych wiązkach pojedyncze kryształy azbestu są obrazowo mówiąc w różnym stopniu „sklejone”. Najczęściej substancją spajającą kryształy azbestu jest węgiel wapniowy. Jego obecność sprawia, że rozwłóknianie (pocienianie wiązek) jest utrudnione i włókna stają się sztywne.

Taki azbest w handlowej nomenklaturze nazywany jest twardym.

Najczęściej – w znaczącej większości azbest **chryzotylowy** stosowano do produkcji płyt azbestowo-cementowych.

Do azbestu chryzotylowego dodawano kilka procent azbestu **krokidolitowego** nazywanego azbestem niebieskim. Tak postępowano podczas produkcji rur azbestowo-cementowych.

Podkreślić należy, że obie te odmiany – azbest **krokidolitowy** i **amozytowy** uważane są za groźniejsze dla zdrowia ludzi niż azbest **chryzotylowy**.

Zastosowanie azbestu w Polsce.

Jak już wspomniano szerokie zastosowanie azbestu w stosunkowo dużych ilościach nastąpiło w okresie XX wieku. Azbest stosowany był w produkcji wielu wyrobów przemysłowych, lecz przede wszystkim, (co najmniej około 80% zużycia azbestu) do produkcji wyrobów budowlanych, szczególnie płyt dachowych i elewacyjnych, a także, w mniejszych ilościach do produkcji rur, rozmaitych kształtek do kanałów wentylacyjnych, instalacyjnych i innych. Jeszcze mniej azbestu zużywano do produkcji tekstyliów, mas ogniotrwałych, mas uszczelniających i innych. Szacuje się, że po 1945 roku do Polski importowano **dwa miliony ton azbestu**.

W Polsce azbest stosowano w produkcji następujących grup wyrobów:

- wyroby azbestowo-cementowe [AC] -pokrycia dachowe, rury
- ciśnieniowe, rury i prostokątne profile stosowane w kanałach
- wentylacyjnych, płyty i kształtki AC w wymiennikach ciepłych, płyty elewacyjne AC i w niewielkie ilościowo, lecz dawniej powszechnie stosowane kształtki elektrotechniczne (silniki elektryczne, wyłączniki, instalacje przemysłowe);
- masy torkretowe i tzw. miękkie izolacje ognioochronne.
- wyroby tekstylne z azbestu -sznury i maty.
- specjalne uszczelki przemysłowe, wyłożenia antywibracyjne
- materiały i wykładziny cierne -sprzęgła i hamulce (obecnie występujące w starszych dźwigach i windach, niekiedy w sprzęgłach napędów przemysłowych)
- masy ogniotrwałe, masy formierskie
- filtry przemysłowe
- izolacja cieplna

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Poniższy wykaz podaje dominujące ilościowo rodzaje wyrobów azbestowo-cementowych produkowanych w Polsce:

- płyty płaskie prasowane tzw. szablony lub płyty „karo” (PN-66/B14040),
- płyty faliste i gąsiorzy nie prasowane (PN-68/B-14041), nisko i wysokofaliste,
- płyty płaskie prasowane okładzinowe (PN-70/B-14044),
- rury bezciśnieniowe (kanalizacyjne) (PN-67/B-14753),
- rury ciśnieniowe (PN-68/B-14750),
- kształtki kanalizacyjne (PN-68/B-14752),
- kształtki do przewodów wentylacyjnych (BN-73/8865-10),
- płytki „PACE” oraz kształtki a-c prasowane nieimpregnowane dla elektrotechniki (BN-67/6758-01, BN-70/6754-01),
- zbiorniki na wodę,
- osłony do kanałów spalinowych
- kształtki do wentylacji zewnętrznych
- kształtki do osłon rurociągów ciepłowniczych.

Pośród płyt płaskich najczęściej na dachach stosowano, zwłaszcza w południowej Polsce płyty typu „Karo” nazywane też, nieprawidłowo szablony. Były to płyty o wymiarach 400 × 400 mm i grubości 6 mm. Płyty te dzięki dodatkowemu zagęszczeniu w procesie prasowania cechują się mniejszą porowatością niż płyty faliste.

Różnica ta jest dość duża, co uwidacznia nasiąkliwością wynoszącą dla płyt „Karo” 16% podczas gdy nasiąkliwość płyt falistych wynosi 27%. Mała porowatość płyt prasowanych pozwala przypuszczać, że ich odporność na korozję będzie lepsza niż płyt nie prasowanych. Tak jest w istocie i świadczą za tym liczne obserwacje dachów po wielu latach eksploatacji.

Produkcja płyt azbestowo cementowych na ziemiach polskich rozpoczęła się w 1907 roku i trwała do roku 1998.

Produkcja została zakazana Ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z tą ustawą w Polsce do 28 września 1998 roku została zakończona produkcja płyt azbestowo-cementowych.

Natomiast po 28 marca 1999 obowiązuje zakaz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest.

Poniższa tabela podaje zawartość azbestu w różnych wyrobach.

Asortyment produkcji	Udział azbestu w %
Płyty płaskie prasowane (szablony)	9,5 – 11,0
Płyty faliste o długości 1200 mm	11,0 – 12,5
Płyty faliste o długości 2400 mm	12,0 – 13,0
Rury a-c ciśnieniowe	17,0 – 18,0
Rury a-c bezciśnieniowe	14,0 – 16,0
Uszczelki	8,0 – 20,0
Sznury azbestowe	80,0 – 96,0

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Azbest stosowano również w produkcji płyt izolacyjnych ognioodpornych. Produkcja takich płyt nie wyszła w Polsce poza skalę doświadczalną. Znaczne ilości takich płyt były importowane na potrzeby przemysłu stoczniowego. Nieznaczne ich ilości trafiły do budownictwa.

Degradacja powierzchni płyt azbestowo-cementowych eksploatowanych w długich okresach czasu w różnych warunkach.

Trwałość, rozumiana jako długowieczność płyt azbestowo-cementowych jest przedmiotem otwartej dyskusji a nawet kontrowersji. Nic dziwnego, trwałość płyt zależy przecież od intensywności działania różnych czynników. Można jednakże powiedzieć że okres bezpiecznej eksploatacji płyt azbestowo-cementowych [AC] wynosi ok. 60 lat, dodając, że nawet po 60-u latach, w przeciętnych warunkach płyty AC nie ulegają degradacji, choć ich powierzchnia jest już uszkodzona oddziaływaniem korozyjnym.

Proces korozji powierzchni płyt AC można opisać identycznie jak korozję betonu; z jednym wyjątkiem – obecność włókien azbestu, będącym mikrobrogeniem zapobiega złuszczeniu skorodowanych warstw.

Obserwowano w mikroskopie skaningowym powierzchnie płyt azbestowo-cementowych, eksploatowanych w różnych warunkach. Celem obserwacji była ocena ryzyka uwalniania się włókien azbestowych, odsłoniętych w wyniku korozji.

Korozja dotyczy tu zaczynu cementowego spajającego włókna, stanowiącego przeciętnie około 90 objętościowych i wagowych płyt. Ów zaczyn cementowy bywa nazywany matrycą cementową. W istocie matryca ta jest zbudowana z produktów reakcji cementu z wodą a na powierzchni występują również produkty powstałe w trakcie korozji, zwłaszcza tzw. wtórny gips obserwowany w postaci igieł oraz węglan wapniowy.

Korozja płyt azbestowo-cementowych

Na wszystkich obserwowanych w mikroskopie próbkach płyt AC stwierdzono występowanie na ich powierzchni włókien azbestu. Jednakże ich powierzchnia często pokryta była, co najmniej resztkami produktów reakcji cementu z wodą. Stwierdzono jednak że największe ryzyko emisji azbestu stwarza łamanie płyt. Wówczas do otoczenia uwalniają się szkodliwe włókna. Warto tu dodać że łamanie płyt w stanie zawilgoconym ryzyko emisji zmniejsza.

Zabezpieczony azbest nie stanowi niebezpieczeństwa dla zdrowia , jednak uszkodzony (m.in. w wyniku każdej obróbki mechanicznej) może stać się przyczyną śmiertelnych chorób: pylicy azbestowej, raka płuc, międzybłoniaka opłucnej i otrzewnej oraz innych zmian na płucach. Im więcej włókien azbestowych wdychanych jest do układu oddechowego, tym większe jest ryzyko choroby. Zachorować mogą nie tylko osoby, które miały długotrwały kontakt z azbestem w związku z wykonywaną pracą ale również te, które oddychały powietrzem z włóknami azbestowymi przez krótki czas.

4. CHARAKTERYSTYKA GMINY MORYŃ

Położenie i podział administracyjny

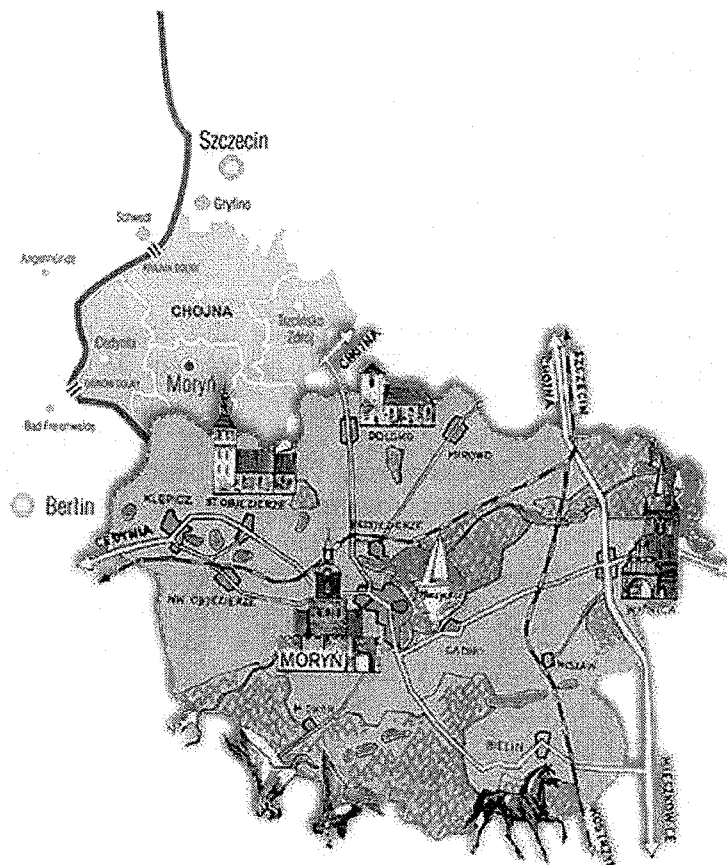
Gmina Moryń położona jest w południowej części województwa zachodniopomorskiego w powiecie gryfińskim. Około 30 km od trzech przejść granicznych z Niemcami: w Kostrzynie, Osinowie Dolnym i Krajniku Dolnym. Gmina Moryń obejmuje 9 sołectw: Gądno, Witnica, Bielin, Stare Objezierze, Nowe Objezierze, Klępicz, Przyjezierze, Dolsko, Mirowo.

Ośrodek turystyczny. Główną jego atrakcją jest położenie nad czystym i najgłębszym na Pomorzu jeziorem Morzycko o powierzchni 361,9 ha i głębokości 58,5 m. Jest to raj dla miłośników nurkowania swobodnego i wędkarstwa.

Bogate w zwierzynę tereny łowieckie. Piękne lasy i tereny o urozmaiconym krajobrazie morenowym nadają się do wędrówek pieszych i rowerowych.

Na amatorów jazdy konnej czeka Stadnina Koni w Bielinie i Ośrodek Jeździecki "Podkowa" w Moryniu.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

5. PRZEPISY I PROCEDURY W ZAKRESIE POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

Sposób postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest reguluje szereg przepisów prawa:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach,
- ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest

oraz wydane na ich podstawie rozporządzenia wykonawcze.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Poniżej przedstawiono proponowane przez Ministerstwo Gospodarki procedury postępowania z wyrobami zawierającymi azbest (źródło: www.mg.gov.pl)

GRUPA I. Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest.

Procedura 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Procedura 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

GRUPA II. Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwórców odpadów niebezpiecznych.

Procedura 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Procedura 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.

GRUPA III. Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

GRUPA IV. Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Procedura 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Procedura 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania właścicieli i zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów, gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest. Procedura dotyczy bezpiecznego ich użytkowania.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje cały okres, w którym budynek, budowla, instalacja lub urządzenie przemysłowe oraz teren, niezależnie od ich wielkości lub stanu, charakteryzuje się tym, że znajdują się tam wyroby zawierające azbest.

Opis szczegółowy

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia technicznego oraz terenu, gdzie znajdują się wyroby zawierające azbest, ma obowiązek sporządzenia - w 2 egzemplarzach „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”. Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek wcześniej – sporządzają następne oceny w terminach wynikających z warunków poprzedniej oceny, tzn.:

- po 5-u latach, jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym i nieuszkodzone,
- po roku, jeżeli przy poprzedniej ocenie ujawnione zostały drobne (do 3% powierzchni wyrobów) uszkodzenia.

Wyroby, które posiadały lub posiadają duże i widoczne uszkodzenia – powinny zostać bezzwłocznie usunięte.

Jeden egzemplarz oceny właściciel lub zarządca zobowiązany jest złożyć właściwemu terenowo powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego – w terminie do 30-u dni od dnia jej sporządzenia. Drugi egzemplarz zachowuje przy dokumentacji budynku, budowli, instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – do czasu sporządzenia następnej oceny.

Właściciel lub zarządca obowiązany jest do przeprowadzenia inwentaryzacji (spisu z natury) wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest - informacje o wyrobach zawierających azbest, właściciel, zarządca lub użytkownik sporządza w dwóch egzemplarzach:

- 1) jeden egzemplarz przedkłada w formie pisemnej wojewodzie;
- 2) drugi egzemplarz przechowuje przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji.

Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami przedkładają informacje odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

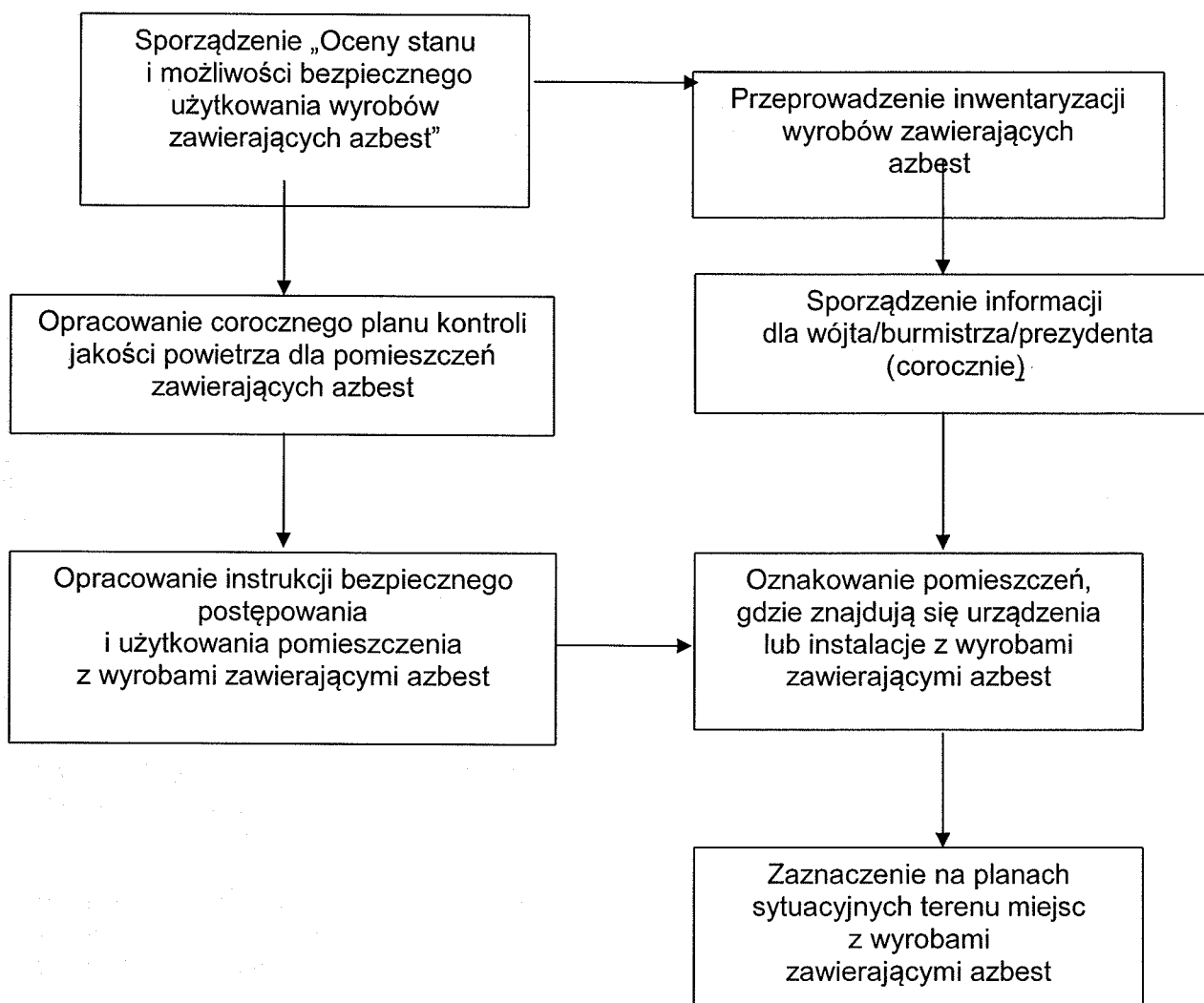
Informacje przedkłada się corocznie, celem wykazania ewentualnych zmian w ilości posiadanych wyrobów zawierających azbest, co pozwoli na ocenę zagrożenia dla ludzi i środowiska w danym rejonie. Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie występują wyroby zawierające azbest, ma ponadto obowiązki:

- oznakowania pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje 0 z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu,
- opracowania i wywieszenia na widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest,
- zaznaczenia na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Ponadto, jeżeli w budynku, budowli, instalacji lub urządzeniu oraz na terenie znajdują się wyroby zawierające azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m^3 (tzw. „miękkie”) lub, jeżeli wyroby zawierają azbest krokidolit, a także, jeżeli te wyroby znajdują się w zamkniętych pomieszczeniach, lub istnieje uzasadniona obawa dużej emisji azbestu do środowiska – właściciel lub zarządca powinien opracować plan kontroli jakości powietrza (monitoringu), a jego wyniki uwzględnić przy dalszej eksploatacji lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Procedura 1 – schemat graficzny

Procedura 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i postępowania właścicieli, zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów z wyrobami zawierającymi azbest – przed i w czasie wykonywania prac usuwania lub zabezpieczania takich wyrobów.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje okres od podjęcia decyzji o zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, do zakończenia tych robót i uzyskania stosownego oświadczenia wykonawcy prac.

Opis szczegółowy

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest, powinien dokonać identyfikacji rodzaju i ilości azbestu w wyrobach, przez uprawnione do takich prac laboratorium. Identyfikacja azbestu powinna nastąpić w okresie użytkowania wyrobów, jeszcze przed rozpoczęciem wykonywania prac zabezpieczenia lub usuwania takich wyrobów, o ile informacja ta, nie jest podana w innych dokumentach budowy przedmiotowego obiektu.

Identyfikacja azbestu jest obowiązkiem właściciela lub zarządcy, wynikającym z tytułu własności oraz odpowiedzialności prawnej, dotyczącej ochrony osób trzecich od szkód mogących wynikać z nieodpowiedniej eksploatacji przedmiotu stanowiącego własność. Wyniki identyfikacji azbestu powinny być uwzględniane przy:

- sporządzaniu „Oceny...”,
- sporządzaniu informacji dla wójta, burmistrza, prezydenta miasta,
- zawieraniu umowy na wykonanie prac zabezpieczania lub usuwania wyrobów zawierających azbest z wykonawcą tych prac – wytwarzającym odpady niebezpieczne.

Właściciel lub zarządca może zlecić innym – odpowiednio przygotowanym osobom lub podmiotom prawnym – przeprowadzenie czynności wykonania identyfikacji azbestu w wyrobach. W każdym przypadku powinno to mieć miejsce przed rozpoczęciem prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest, ma obowiązek dopełnienia wymogów wynikających z przepisów ustawy – Prawo budowlane tj. uzyskania pozwolenia na budowę lub złożenia z odpowiednim wyprzedzeniem wniosku zgłoszenia robót budowlanych. Wniosek powinien być sporządzony z uwzględnieniem przepisów wynikających z art. 30 ust. 7 ustawy – Prawo budowlane.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Zatajenie informacji o występowaniu azbestu w wyrobach, które będą przedmiotem prac remontowo budowlanych skutkuje – na podstawie ustawy - Prawo ochrony środowiska – odpowiedzialnością prawną.

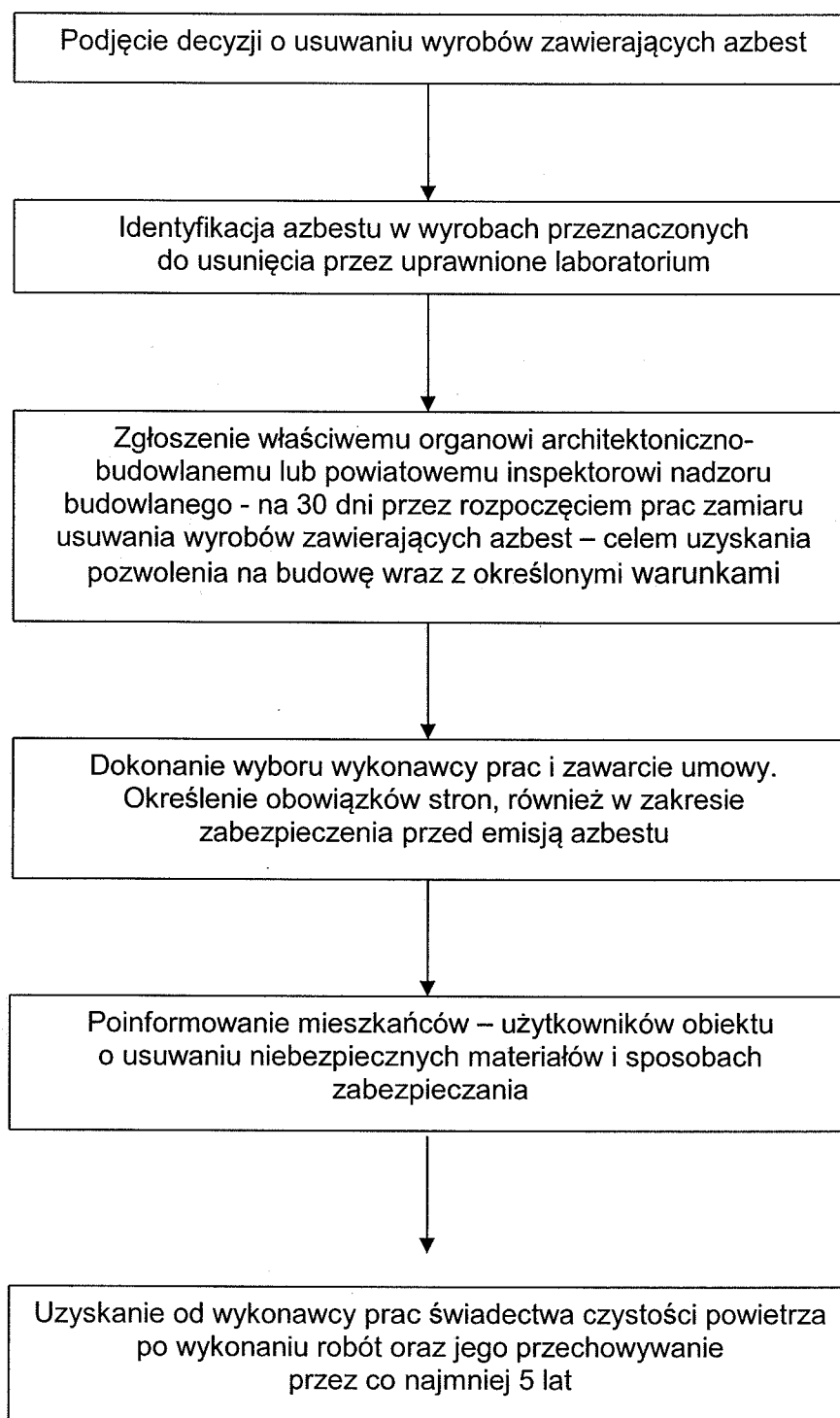
Po dopełnieniu obowiązków formalnoprawnych, właściciel lub zarządca dokonuje wyboru wykonawcy prac - wytwórcy odpadów niebezpiecznych. Zawiera umowę na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczenia budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z azbestu. W umowie powinny być jasno sprecyzowane obowiązki stron, również w zakresie zabezpieczenia przed emisją azbestu w czasie wykonywania prac.

Niezależnie od obowiązków wykonawcy prac, właściciel lub zarządca powinien poinformować mieszkańców lub użytkowników budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, o usuwaniu niebezpiecznych materiałów zawierających substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla ludzi oraz o sposobach zabezpieczenia przed tą szkodliwością.

Na końcu właściciel lub zarządca powinien uzyskać od wykonawcy prac, pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania robót i oczyszczenia z azbestu, a następnie przechowywać je przez okres, co najmniej 5 lat, wraz z inną dokumentacją budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Procedura 2 – schemat graficzny

Procedura 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zasad postępowania podczas prac przygotowawczych do zabezpieczania lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje całokształt prac oraz postępowania dotyczącego przygotowania do zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Opis szczegółowy

W rozumieniu przepisów ustawy o odpadach (art. 3 ust. 1 pkt. 19) przez posiadacza odpadów – rozumie się przez to wytwórcę odpadów lub osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej będące w posiadaniu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości.

Wytwórcę odpadów obowiązuje postępowanie określone przepisami ustawy o odpadach. Podstawową czynnością dla przedsiębiorcy, który zamierza podjąć działalność w zakresie wytwarzania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, w ilości powyżej 0,1 Mg rocznie, jest opracowanie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi i zawierającymi azbest zatwierdzonego przez właściwego, ze względu na miejsce wytwarzania odpadów, starostę.

W niektórych, określonych ustawą przypadkach, program zatwierdza wojewoda.

Program gospodarki odpadami niebezpiecznymi dołączony do wniosku o wydanie decyzji zatwierdzającej program, powinien zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów niebezpiecznych, przewidzianych do wytwarzania, a w przypadku, gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie mogą powodować odpady niebezpieczne, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania składu chemicznego i właściwości odpadów,
- określenie ilości odpadów niebezpiecznych poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytworzenia w ciągu roku,
- informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów niebezpiecznych lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych,
- wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów niebezpiecznych.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Wytwórca odpadów (wytwarzający rocznie do 0,1 Mg odpadów niebezpiecznych) na 30 dni przed rozpoczęciem działalności powodującej powstawanie odpadów lub zmianą tej działalności wpływającą na ilość lub rodzaj wytwarzanych odpadów lub sposobów gospodarowania nimi, opracowuje i składa właściwemu wojewodzie lub staroście (w 4 egzemplarzach) informację o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania nimi.

Informacja powinna zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, w przypadku, gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające, do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów,
- określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku,
- informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów.

Do rozpoczęcia działalności powodującej powstawanie odpadów można przystąpić, jeżeli organ właściwy do przyjęcia informacji, w terminie 30 dni od dnia złożenia informacji nie wniesie sprzeciwu, w drodze decyzji. Wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów. Posiadacz odpadów może je przekazywać wyłącznie podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami.

Po dopełnieniu obowiązków wynikających z ogólnych zasad postępowania wykonawca prac uprawniony jest do przyjęcia zlecenia i zawarcia umowy na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest, wraz z oczyszczaniem miejsca prac z azbestem. Dla prawidłowego zawarcia umowy koniecznym jest określenie stanu środowiska przed przystąpieniem do prac, w tym strefy przyszłych prac. Pozwoli to na określenie stopnia narażenia na azbest w miejscu pracy oraz prawidłowe przygotowanie planu prac.

Plan pracy powinien być sporządzony zgodnie ze stosownymi przepisami i zawierać m.in.:

- określenie miejsca wykonywania prac oraz charakteru prac i przewidywanego czasu ich trwania,
- określenie rodzaju azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia,
- aktualną „Ocenę stanu...”,
- przewidywaną ilość wytwarzanych odpadów do usunięcia,
- ustalenie odpowiednich sposobów usuwania wyrobów zawierających azbest,
- określenie rodzajów i metod pracy, z uwzględnieniem technicznych środków,
- określenie sposobów eliminowania lub ograniczenia uwalniania się pyłu azbestu do powietrza,
- zapewnienie pracownikom niezbędnej ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy,
- charakterystykę środków ochronnych użytych do ochrony pracowników i innych osób znajdujących się w miejscu pracy.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Następnie powinien zostać opracowany plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, „plan bioz”, obejmujący m.in.:

- informacje dotyczące przewidywanych zagrożeń, występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia,
- informacje o wydzieleniu i oznakowaniu miejsc prowadzenia robót budowlanych, stosownie do rodzaju zagrożenia,
- informacje o sposobie prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych, w tym: określenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia, konieczność stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej, zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi, przez wyznaczone w tym celu osoby,
- określenie sposobu przechowywania i przemieszczania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych na terenie budowy,
- wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwu wynikającemu z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie.

Pracodawca jest obowiązany zapoznać pracowników lub ich przedstawicieli z planem prac, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Wykonawca prac jest obowiązany przeszkolić wszystkie osoby pozostające w kontakcie z azbestem, pracowników bezpośrednio zatrudnionych, kierujących i nadzorujących prace w zakresie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy postępowaniu z wyrobami zawierającymi azbest i ich odpadami. Szkolenie powinno być przeprowadzone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, oraz przez upoważnione instytucje i potwierdzone odpowiednim świadectwem lub zaświadczeniem.

Pracodawca jest obowiązany do:

- ⇒ zapewnienia pracownikom odpowiednich ubrań roboczych zabezpieczających pracowników w czasie trwania robót i oczyszczania terenu.
- ⇒ przygotowania, prowadzenia i przechowywania rejestru pracowników narażonych na działanie azbestu.

Ważną sprawą jest przygotowanie miejsca i sposobu tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych na placu budowy, po ich demontażu, a jeszcze przed transportem na składowisko. Miejsce takie powinno być wydzielone i zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych oraz oznakowane znakami ostrzegawczymi o treści:

„Uwaga! Zagrożenie azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

Na potrzeby ewidencji odpadów niebezpiecznych, wytwórca odpadów przygotowuje dokumenty, którymi są:

- karta ewidencji odpadu,
- karta przekazania odpadu.

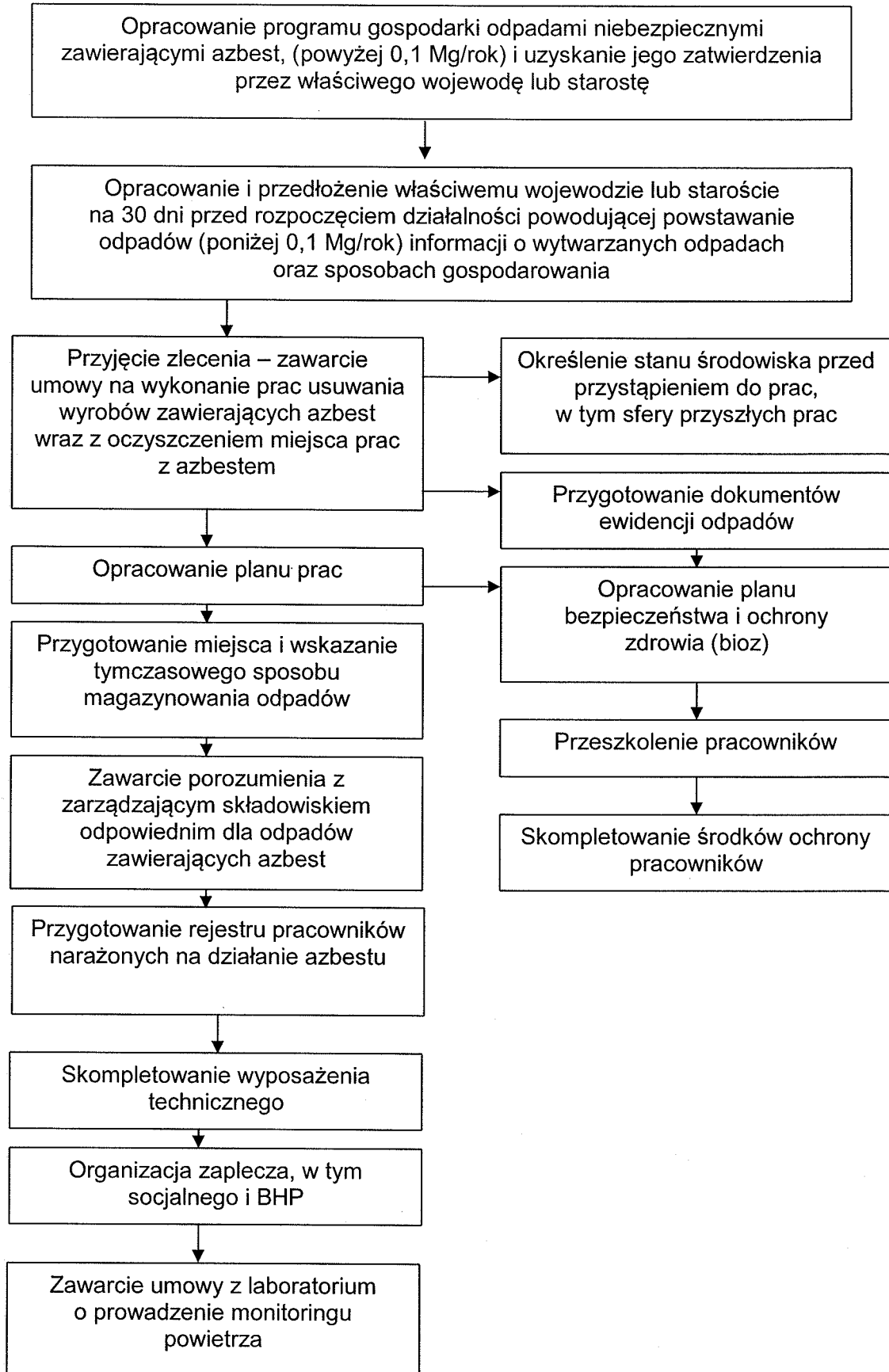
Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Celem zapewnienia składowania odpadów niebezpiecznych powstałych po usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwórca odpadów powinien przed przeprowadzeniem robót, zawrzeć porozumienie z zarządzającym składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Ważne znaczenie dla prawidłowego przygotowania robót ma skompletowanie wyposażenia technicznego, w tym narzędzi ręcznych i wolnoobrotowych, narzędzi mechanicznych, urządzeń wentylacyjnych oraz podstawowego sprzętu przeciwpożarowego. Na tym etapie należy też zabezpieczyć techniczne środki zapobiegające emisji azbestu w miejscu pracy oraz środowisku, w zależności od określenia stanu środowiska, przed przystąpieniem do wykonywania prac. Jeżeli usuwane są wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 , lub inne, mocno uszkodzone, a także zawierające krokidolit oraz wyroby znajdujące się w pomieszczeniach zamkniętych, to niezbędne jest zawarcie umowy z laboratorium upoważnionym do prowadzenia monitoringu powietrza.

W planie prac – w zależności od wielkości lub specyfiki budynku, budowli, instalacji lub urządzenia, a również terenu, gdzie prowadzone będą prace zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest, także występującego stopnia narażenia na azbest – mogą zostać określone również inne niezbędne wymagania.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Procedura 3 – schemat graficzny

Procedura 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania wykonawców (wytwórców odpadów) prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania od rozpoczęcia do zakończenia prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem budynku, budowli, instalacji lub urządzenia i terenu z pozostałości azbestu.

Opis szczegółowy

Na wstępie należy wykonać odpowiednie zabezpieczenia obiektu, będącego przedmiotem prac i miejsc ich wykonywania, a także terenu wokół – przed emisją pyłu azbestu, która może mieć miejsce w wyniku prowadzenia prac.

Teren należy ogrodzić, zachowując bezpieczne odległości od traktów komunikacyjnych dla pieszych, nie mniej niż 2 m przy zastosowaniu osłon. Teren prac należy ogrodzić poprzez oznakowanie taśmami ostrzegawczymi w kolorze biało-czerwonym i umieszczenie tablic ostrzegawczych z napisami „Uwaga! Zagrożenie Azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony” lub „Zagrożenie Azbestem krokidolitem”.

Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, aż do gruntu, a teren wokół objęty kurtyną, powinien być wyłożony grubą folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej.

Ogólne zasady postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest określają następujące wymagania:

- ⇒ nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- ⇒ demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- ⇒ odspajanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
- ⇒ prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania stężeń pyłu azbestu, przekraczających dopuszczalne wartości dla miejsca pracy,
- ⇒ po każdej zmianie roboczej, usunięte odpady zawierające azbest, powinny zostać szczelnie opakowane i składowane na miejscu ich tymczasowego magazynowania,
- ⇒ codzienne, staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń, z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry o dużej skuteczności ciągu (99,99% lub na mokro).

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Niedopuszczalne jest ręczne zmiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

W przypadku prowadzenia prac z wyrobami azbestowo-cementowymi, których gęstość objętościowa wynosi mniej niż 1000kg/m^3 , (tzw. miękkie), a także z innymi wyrobami, których powierzchnia jest w widoczny sposób uszkodzona lub zniszczona lub, jeżeli prace prowadzone są na obiektach, z wyrobami zawierającymi azbest krokidolit, lub też w pomieszczeniach zamkniętych, powinny być zastosowane szczególne zabezpieczenia strefy prac i ochrony pracowników oraz środowiska, niezależnie od ogólnych zasad postępowania.

Są to m.in.:

- komory dekontaminacyjne (śluzy) dla całych pomieszczeń lub stanowiące łącznik izolacyjny między miejscem stanowiącym strefę prac, a miejscem na zewnątrz obiektu,
- zaostrzone rygory przestrzegania stosowania środków ochrony osobistej,
- inne metody, określone na etapie prac przygotowawczych.

W obiekcie przylegającym do strefy prac, należy zastosować odpowiednie zabezpieczenia, w tym uszczelnienie otworów okiennych i drzwiowych, a także inne, właściwe dla stopnia narażenia środki zabezpieczające

Wszystkie zdemontowane wyroby zawierające azbest powinny być szczelnie opakowane w folie z polietylenu, lub polipropylenu o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm i zamykane w sposób uniemożliwiający przypadkowe otwarcie (zgrzewem ciągłym lub taśmą klejącą). Niedopuszczalne jest stosowanie worków papierowych. Odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej większej niż 1000kg/m^3 , a więc płyty i rury azbestowo-cementowe, lub ich części powinny być szczelnie opakowane w folię. Pył azbestowy oraz odpady powstałe z wyrobów

o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 powinny być zestalane przy użyciu cementu lub żywicy syntetycznych i po związaniu spoiwa szczelnie zapakowane w folię. Pakowanie usuniętych wyrobów zawierających azbest powinno odbywać się wyłącznie do opakowań przeznaczonych do ostatecznego składowania i wyraźnie oznakowane, w sposób określony dla azbestu. Etykiety i zamieszczone na nich napisy powinny być trwałe, nieulegające zniszczeniu, pod wpływem warunków atmosferycznych i czynników mechanicznych.

Dla usuniętych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz ich transportu na składowisko odpadów niebezpiecznych, wypełnia się:

- kartę ewidencji odpadu,
- kartę przekazania odpadów.

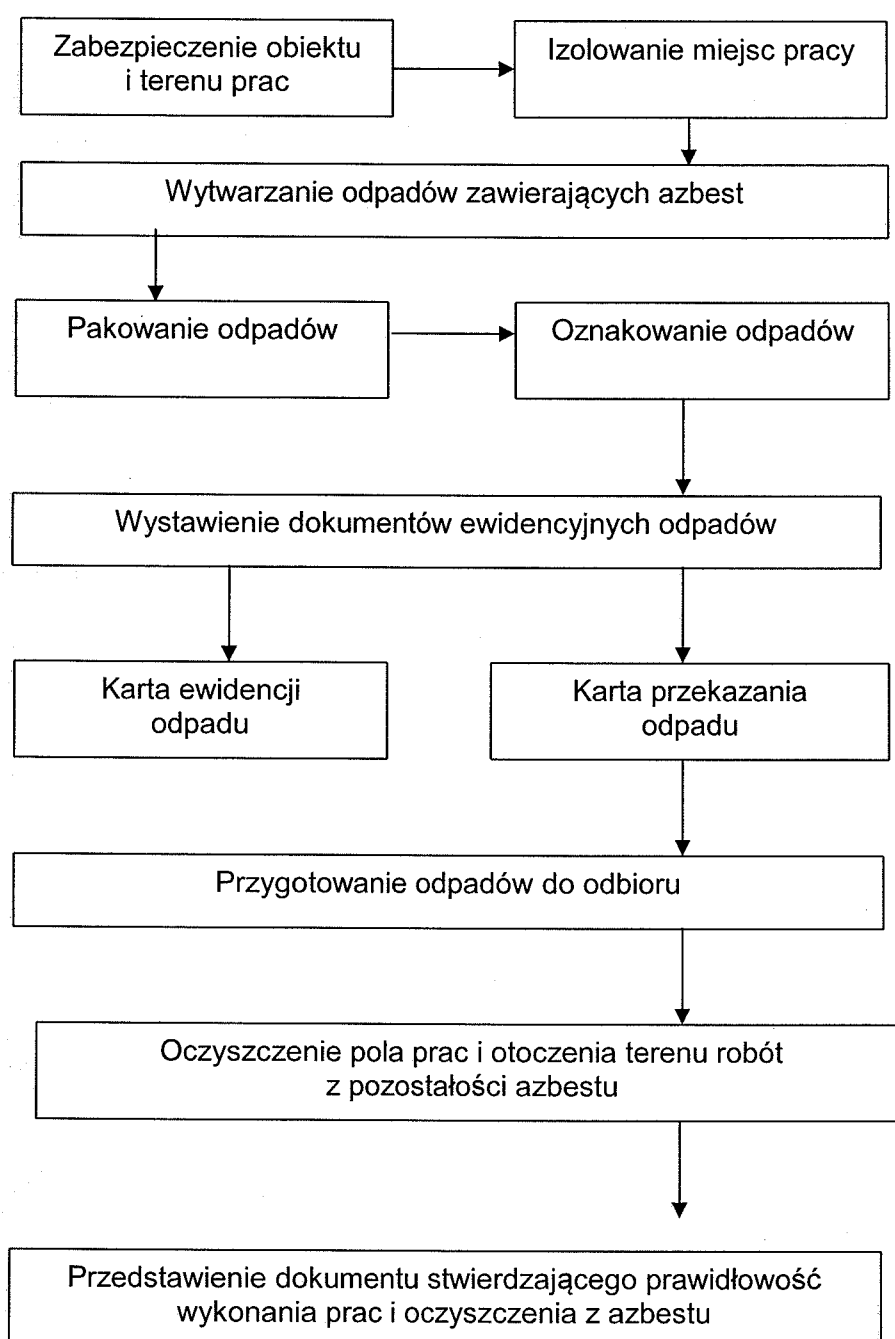
Po zakończeniu prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych – wykonawca prac ma obowiązek dokonania prawidłowego oczyszczenia strefy prac i otoczenia z pozostałości azbestu.

Oczyszczenie powinno nastąpić przez zastosowanie urządzeń filtracyjno wentylacyjnych z wysoko skutecznym filtrem (99,99%) lub na mokro.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia właścicielowi lub zarządcy obiektu, będącego przedmiotem prac, oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac i oczyszczenia z azbestu. W przypadku, kiedy przedmiotem prac były wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 lub wyroby mocno uszkodzone i zniszczone lub prace obejmowały wyroby zawierające azbest krokydolit lub prowadzone były w pomieszczeniach zamkniętych, wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia wyników badania powietrza, przeprowadzonego przez uprawnione do tego laboratorium lub instytucje.

Procedura 4 – schemat graficzny

Procedura 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania dotyczących przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania począwszy od uzyskania zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, poprzez pozostałe czynności i obowiązki transportującego takie odpady – aż do ich przekazania na składowisko odpadów, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Opis szczegółowy

Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów wydaje starosta. Właściwym starostą do wydania zezwolenia na transport odpadów jest starosta właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów.

Wniosek o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów powinien zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do transportu, w przypadku, gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia, zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów,
- oznaczenie obszaru prowadzenia działalności,
- wskazanie sposobu i środków transportu odpadów,
- przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie transportu odpadów,
- przewidywany okres wykonywania działalności w zakresie transportu odpadów.

Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów jest wydawane w drodze decyzji przez właściwy organ na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.

Transportem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest może zajmować się wytwórca odpadów lub inny, uprawniony do tego podmiot prawny. Wytwórca odpadów, który transportuje wytworzone przez siebie odpady jest zwolniony z obowiązku uzyskania decyzji na transport odpadów. W każdym innym przypadku konieczne jest uzyskanie od właściwego starosty zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Zlecający usługę transportu odpadów jest obowiązany wskazać prowadzącemu działalność w zakresie transportu odpadów miejsce odbioru odpadów oraz posiadacza odpadów, do którego należy dostarczyć te odpady. Prowadzący działalność w zakresie transportu odpadów jest obowiązany dostarczyć te odpady do posiadacza odpadów, który został mu wskazany przez zlecającego usługę.

Przekazanie partii odpadów zawierających azbest przez wytwórcę odpadów innemu posiadaczowi odpadów niebezpiecznych, np. w celu ich dalszego transportu odbywa się z zastosowaniem karty przekazania odpadu – sporządzonej przez wytwórcę odpadów.

Do obowiązków prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów należy:

- posiadanie karty przekazania odpadu z potwierdzeniem przejęcia odpadu,
- posiadanie dokumentu przewozowego z opisem towarów (odpadów) niebezpiecznych,
- posiadanie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych,
- posiadanie przez kierowcę zaświadczenia ADR o ukończeniu kursu doszkalającego dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne,
- oznakowanie pojazdu odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi,
- utrzymanie czystości skrzyni ładunkowej pojazdu,
- sprawdzenie stanu opakowań i ich oznakowanie litera „a”,
- sprawdzenie umocowania sztuk przesyłki z odpadami w pojeździe.

Transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, należy prowadzić z zachowaniem przepisów dotyczących transportu towarów niebezpiecznych spełniając określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne.

Posiadacz odpadów, dokonujący ich transportu, obowiązany jest do posiadania dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych, który według ADR powinien zawierać:

- numer rozpoznawczy odpadu nadawanego do przewozu i jego pełną nazwę,
- klasę, do której należy odpad nadawany do przewozu,
- liczbę sztuk przesyłki,
- całkowitą ilość przewożonych odpadów,
- nazwy i adresy nadawcy oraz odbiorcy przewożonych odpadów (składowiska).

Do przewożenia odpadów zawierających azbest mogą być używane samochody ciężarowe z nadwoziem skrzyniowym, bez przyczepy lub z jedną przyczepą. Pojazdy przewożące odpady niebezpieczne powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu towarów niebezpiecznych. Świadectwo to wystawiane jest przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego na podstawie badania technicznego pojazdu dokonanego przez okręgową stację kontroli pojazdów oraz sprawdzenia dokonanego przez Transportowy Dozór Techniczny. Kierowca wyznaczony do przewozu odpadów zawierających azbest, obowiązany jest posiadać – poza prawem jazdy – zaświadczenie ADR ukończenia kursu doszkalającego kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne, wydane przez podmiot posiadający zezwolenie marszałka województwa na prowadzenie takiej działalności.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Każdy pojazd przewożący odpady zawierające azbest powinien być oznakowany dwiema odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi bez numerów rozpoznawczych.

Tablice te powinny być prostokątne, o wymiarach 30x40 cm, barwy pomarańczowej odblaskowej, dookoła otoczone czarnym nieodblaskowym paskiem o szerokości nieprzekraczającej 15mm. Po wyładowaniu odpadów tablice te nie mogą być widoczne na pojeździe stojącym lub poruszającym się po drodze.

Przed każdym załadunkiem odpadów, skrzynia ładunkowa pojazdu powinna być dokładnie oczyszczona, w szczególności z ostrych i twardych przedmiotów (np. gwoździ, śrub) nie stanowiących integralnej części nadwozia pojazdu. Wskazane jest wyłożenie podłogi skrzyni ładunkowej folią, w celu zabezpieczenia przed uszkodzeniem opakowań. Załadunek i rozładunek odpadów (palet, pojemników typu big-bag) powinny odbywać się przy wykorzystaniu dźwigu lub podnośnika.

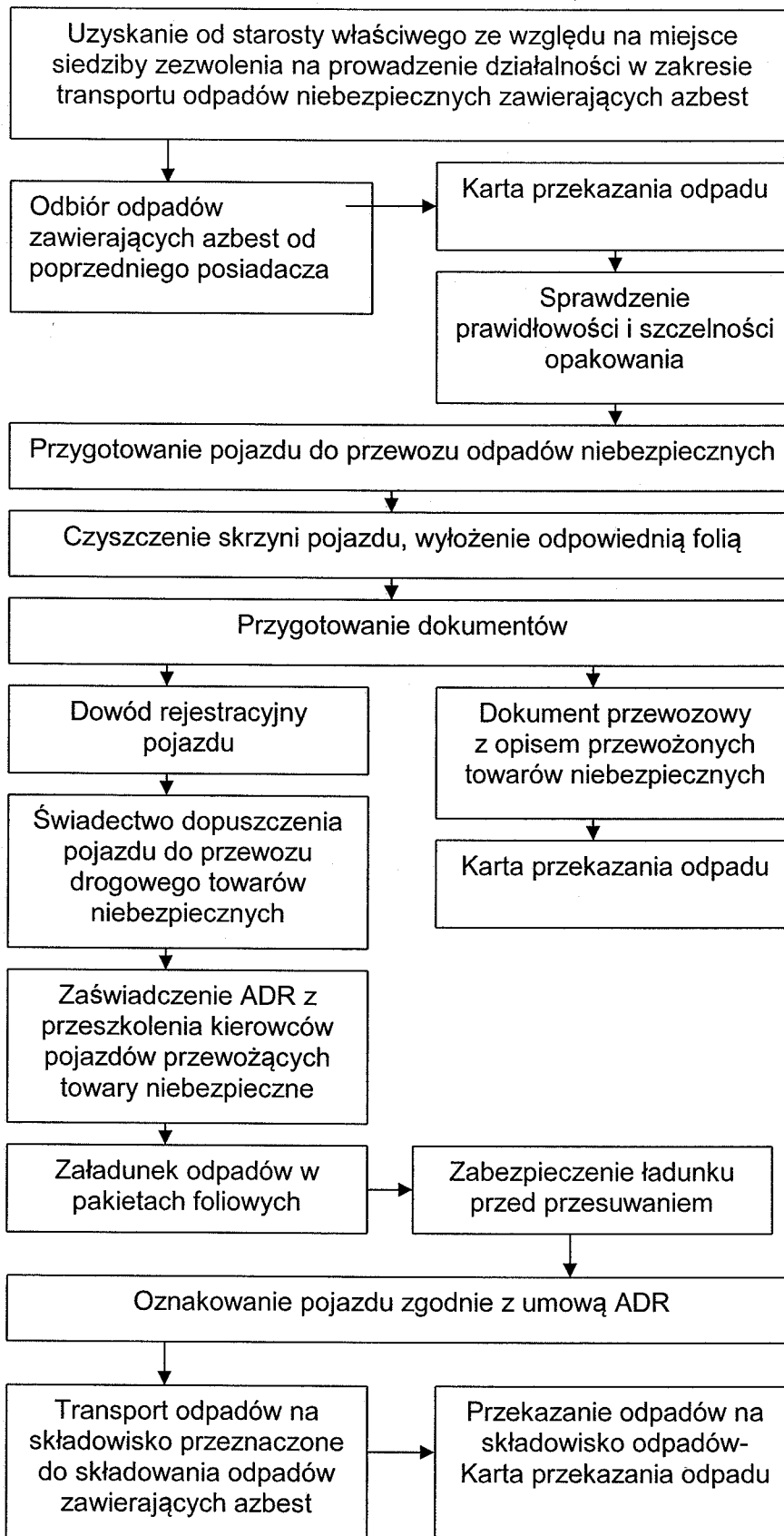
Transportujący odpady powinien odmówić przyjęcia przesyłki odpadów, która nie posiada oznakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz w przypadku, gdy opakowanie zostało uszkodzone przy załadunku. Sztuki przesyłki z opadami zawierającymi azbest powinny być ułożone i umocowane na pojeździe tak, aby w czasie ich przewozu nie przesuwwały się oraz nie były narażone na tarcie, wstrząsy, przewracanie się i wypadnięcie z pojazdu. W trakcie przewozu ładunek powinien być dokładnie zabezpieczony folią lub plandeką przed uszkodzeniem.

Po każdym wyładunku odpadów z pojazdu, należy dokładnie sprawdzić, czy na powierzchni skrzyni ładunkowej nie znajdują się pozostałości po przewożonych odpadach. W razie stwierdzenia takiej pozostałości należy niezwłocznie ją usunąć oraz dokładnie oczyścić pojazd i jego wyposażenie z zachowaniem zasad przewidzianych dla prac przy usuwaniu azbestu.

Odpady niebezpieczne zawierające azbest transportowane są na składowisko przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest. Tam następuje ich przekazanie następnemu posiadaczowi odpadów – zarządzającemu składowiskiem i potwierdzenie tego faktu na karcie przekazania odpadu.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Procedura 5 – schemat graficzny

Procedura 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu i zasad postępowania dotyczących składowania na składowiskach odpadów lub na wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk odpadów, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania począwszy od przyjęcia partii odpadów na składowisko, poprzez dalsze czynności, aż do sporządzenia rocznego zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości przyjętych odpadów.

Opis szczegółowy

Do obowiązków zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest należy:

- przeszkolenie pracowników w zakresie bezpiecznych metod postępowania z odpadami zawierającymi azbest,
- potwierdzenie w karcie przekazania odpadów przyjęcia partii odpadów na składowisko,
- sporządzenie zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości odpadów przyjętych na składowisko,
- składowanie odpadów zgodnie z przepisami dotyczącymi odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska,
- zapewnienie deponowania odpadów w sposób nie powodujący uszkodzenia opakowań odpadów,
- wykorzystywanie racjonalnie pojemności eksploatacyjnej składowiska.

Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej oznaczone w katalogu odpadów kodami 17 06 01* i 17 06 05* mogą być unieszkodliwiane przez składowanie na składowiskach lub wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk, przeznaczonych do wyłącznego składowania tych odpadów.

Składowiska lub kwatery buduje się w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się.

Zarządzający składowiskiem powinien uzyskać pozwolenie na użytkowanie składowiska po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Instrukcje eksploatacji składowiska odpadów niebezpiecznych zatwierdza, w drodze decyzji wojewoda.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Kierownik składowiska powinien posiadać świadectwo stwierdzające kwalifikację w zakresie gospodarowania odpadami i m.in. obowiązany jest do prowadzenia ewidencji ilości odpadów przyjmowanych na składowisko.

Zarządzający składowiskiem posiadającym wydzielone kwatery powinien zapewnić selektywne składowanie odpadów zawierających azbest, w izolacji od innych odpadów, a miejsce składowania powinno być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska. Odpady powinny być deponowane na składowiskach zlokalizowanych na terenach oddalonych od budynków mieszkalnych i izolowanych pasem zieleni.

Prace związane z deponowaniem odpadów zawierających azbest należy prowadzić w sposób zabezpieczający przed emisją pyłu azbestowego do powietrza, a podstawowym zadaniem jest niedopuszczenie do rozszczelnienia opakowań odpadów. Opakowania z odpadami należy zdejmować z pojazdu przy pomocy urządzeń dźwigowych i ostrożnie układać w kwaterze składowiska. Niedopuszczalne jest zrzucanie lub wysypywanie odpadów z samochodów. Warstwa zdeponowanych odpadów powinna być zabezpieczona przed uszkodzeniem opakowań przez przykrycie folią lub warstwą gruntu o grubości około 5cm.

Opakowania z odpadami powinny być układane zgodnie z technologią składowania zatwierdzoną w instrukcji eksploatacji składowiska, uwzględniającą racjonalne wykorzystanie pojemności obiektu.

Niedopuszczalne jest kompostowanie odpadów zawierających azbest, ani poruszanie się pojazdów mechanicznych po powierzchni składowanych odpadów.

Dla składowisk odpadów zawierających azbest o kodach 17 06 01* i 17 06 05* nie stosuje się rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów.

Po zakończeniu składowania odpadów zawierających azbest na poziomie 2 m poniżej terenu otoczenia i wypełnieniu gruntem do poziomu terenu, zarządzający składowiskiem powinien złożyć wniosek do właściwego organu w celu uzyskania zgody na zamknięcie składowiska lub jego wydzielonej części.

Zgodę na zamknięcie składowiska odpadów niebezpiecznych wydaje w drodze decyzji wojewoda po przeprowadzeniu kontroli składowiska przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Procedura 6 – schemat graficzny

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

6. KIERUNKI DZIAŁAŃ: POMOC FINANSOWA I EDUKACJA EKOLOGICZNA

Gmina Moryń przeprowadziła inwentaryzację obiektów budowlanych należących do osób fizycznych i prawnych. Na jej podstawie stwierdzono następujące ilości materiałów zawierających azbest w istniejących obiektach budowlanych.

Adres	Rodzaj budynku, budowli	Rodzaj wyrobu	Ilość [m ²]	Przydatność do dalszej eksploatacji wg oceny
MORYŃ				
ul. Dworcowa 2	Bud. gospodarczy	Płyta falista azbestowo-cementowa	41	b.d.
ul. Dworcowa 7	Bud. mieszkalny	- „ -	192	I stopień
ul. Dworcowa 7	Bud. gospodarczy	- „ -	66	b.d.
ul. Dworcowa 10	- „ -	- „ -	64	b.d.
ul. Dworcowa 13 a i b	Bud. mieszkalny	- „ -	114	b.d.
ul. Dworcowa 13	Bud. mieszkalny	- „ -	300	I stopień
ul. Dworcowa 13	Szopy drewniane	- „ -	22	b.d.
ul. Dworcowa 13	- „ -	- „ -	35	b.d.
ul. Dworcowa 17	Bud. produkcyjne, usługowe i gosp. dla rolnictwa	- „ -	2800	I stopień
ul. Dworcowa 18	Bud. gosp.(przy stawach)	- „ -	66	b.d.
ul. Kościuszki 18	Bud. gosp.	- „ -	105	b.d.
ul. Chopina 7	- „ -	- „ -	37	b.d.
ul. Chopina 11	- „ -	- „ -	56	b.b.
ul. Chopina 22	Bud.mieszkalny	- „ -	120	I stopień
ul. Żeromskiego 1	- „ -	- „ -	113	b.d.
ul. Żeromskiego 11 i Dworcowa	- „ -	- „ -	180	b.d.
ul. Żeromskiego 13	- „ -	- „ -	80	b.d.
ul. Żeromskiego 16	- „ -	- „ -	257,60	b.d.
ul. Rynkowa 27	Bud. gosp., wiaty, pomieszczenia gosp.	- „ -	509	b.d.
ul. Rynkowa 37	Bud. gosp.	- „ -	21	b.d.
ul. Rynkowa	Rury i złącza azbestowo-cementowe (sieć wodociągowa)	-	150 m.b.	III stopień
ul. Lipowa (była masarnia)	Mieszkalne, inne niemieszkalne, produkcyjno usługowe	- „ -	370	b.d.
ul. Lipowa 43	Bud. gosp.	- „ -	28	b.d.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

ul. Dojazdowa 1	- „ -	- „ -	55	b.d.
ul. Jeziorna 4	Bud. gospodarczy	- „ -	84	b.d.
ul. Jeziorna 4	- „ -	- „ -	90	b.d.
ul. Jeziorna 7	Bud. gosp.	- „ -	66	II stopień
ul. Jeziorna dz.8	Altana	- „ -	89	b.d.
ul. Ogrodowa 1	Bud. gosp. drewniany	- „ -	68	b.d.
ul. Ogrodowa 5	szopa	- „ -	12	b.d.
ul. Ogrodowa 3	Bud. gosp.	- „ -	18	b.d.
ul. Pszczelarska 12	- „ -	- „ -	40	b.d.
ul. Odrzańska				
ul. Odrzańska 39	Altana	- „ -	30	b.d.
ul. Odrzańska dz.234	Bud.gosp.		319,60	III stopień
ul. Odrzańska dz.499	Bud. produkcyjne, usługowe i gosp. dla rolnictwa	- „ -	530	- „ -
RAZEM			7.284,38 m²	
MORYŃ DWÓR				
Witnica, Moryń Dwór, Wisław	Magazyn, wiaty, obory garaże, cielętniki, bud.adminis- tracyjny, warsztat, bukaciarnie, bud. przepompowni	- „ -	17076	b.d.
RAZEM			17.076,00 m²	
SKOTNICA				
Skotnica 1	Bud. gosp.	- „ -	1332	Stan dobry
RAZEM			1332,00 m²	
STARE OBJEZIERZE				
Stare Objezierze 8	Bud. mieszkalny i gosp.	- „ -	499,80	b.d.
Stare Objezierze 9	Bud. gosp.	- „ -	82	b.d.
Stare Objezierze 10	Bud. gosp.	- „ -	35	II stopień
Stare Objezierze 11/2	Bud. gosp.	- „ -	126	b.d.
Stare Objezierze 12	Bud. mieszk. i gosp.	- „ -	974,40	b.d.
Stare Objezierze 13	Bud. gosp.	- „ -	170	b.d.
Stare Objezierze 15a	Bud. gosp.	- „ -	54,00	b.d.
Stare Objezierze 16	- „ -	- „ -	300,40	b.d.
Stare Objezierze 16	- „ -	- „ -	386,40	b.d.
Stare Objezierze 22/2	- „ -	- „ -	155,40	b.d.
Stare Objezierze 23	Bud. sklepu, mieszk. i gosp.	- „ -	300,00	b.d.
Stare Objezierze 24/1	Bud. gosp.	- „ -	12,60	b.d.
Stare Objezierze 25	- „ -	- „ -	337,50	b.d.
Stare Objezierze 27	- „ -	- „ -	52,50	b.d.
Stare Objezierze 27	- „ -	- „ -	56,70	b.d.
Stare Objezierze 30/1	- „ - i luzem	- „ -	75	b.d.
Stare Objezierze 30a	Bud. gosp. i garaż	- „ -	50	b.d.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Stare Objezierze 34/1	- „ -	- „ -	56,70	b.d.
Stare Objezierze 35	- „ -	- „ -	42	b.d.
Stare Objezierze 36/1	- „ -	- „ -	81,90	b.d.
Stare Objezierze 36/2	- „ -	- „ -	12	b.d.
Stare Objezierze 36/3	- „ -	- „ -	50,4	b.d.
Stare Objezierze 38	Bud. gosp.	- „ -	430	I stopień
Stare Objezierze 40	Bud. gosp.	- „ -	146,40	b.d.
Stare Objezierze 42	- „ -	- „ -	210	b.d.
Stare Objezierze 46	Bud. mieszk. i gosp.	- „ -	250	b.d.
Stare Objezierze 50	- „ -	- „ -	25,20	III stopień
Stare Objezierze	Rury i złącza azbestowo-cementowe (sieć wodociągowa)		468 m.b.	b.d.
Przesył Stare Objezierze-Nowe Objezierze	Rury i złącza azbestowo-cementowe (sieć wodociągowa)		280,8 m.b.	b.d.
RAZEM			4.972,30 m²	
PRZYJEZIERZE				
ul. Moryńska 4	Bud. Sklepu	- „ -	150	b.d.
ul. Moryńska 5/3	Szopa	- „ -	16	b.d.
ul. Moryńska 9	Bud. gosp.	- „ -	152	b.d.
ul. Moryńska 19	Stodoła, bud. gosp. i wiata	- „ -	411	b.d.
ul. Moryńska 20	Bud. gosp.	- „ -	95	b.d.
ul. Moryńska 23	Garaż i bud. gosp.	- „ -	66	b.d.
ul. Moryńska 24	Szopka i bud. gosp.	- „ -	154	b.d.
ul. Moryńska 29	Szopka	- „ -	8	b.d.
ul. Moryńska 12	Bud. gosp. , garaż, wiata	- „ -	582	b.d.
ul. Moryńska dz. 94/1	Bud. gosp.	- „ -	140	b.d.
ul. Moryńska 27	- „ -	- „ -	18	b.d.
ul. Moryńska 28/1	- „ -	- „ -	35	b.d.
ul. Moryńska 29/5	- „ -	- „ -	35	b.d.
ul. Kolejowa -PKP	- „ -	- „ -	53	III
ul. Letniskowa 1	- „ -	- „ -	280	b.d.
ul. Letniskowa 2	Bud. gosp. i wiata	- „ -	500	b.d.
ul. Letniskowa 3	Garaż i kurnik	- „ -	85	b.d.
ul. Letniskowa 3	Bud. gosp.	- „ -	178	III stopień
ul. Kolejowa	Bud. gosp., szopki	- „ -	53	b.d.
ul. Moryńska	Sieć wodociągowa		422,50 m.b.	b.d.
RAZEM			3.011,00m²	
NOWE OBJEZIERZE				
Nowe Objezierze 1/1	Bud. gosp.	- „ -	20,6	b.d.
Nowe Objezierze 4	- „ -	- „ -	31,50	b.d.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Nowe Objezierze 5	Bud. gosp.	- „ -	598,50	b.d.
Nowe Objezierze 7	Bud. mieszkalny	- „ -	18,9	b.d.
	Bud. gosp.	- „ -	46,2	b.d.
Nowe Objezierze 8	- „ -	- „ -	75,6	b.d.
Nowe Objezierze 9	- „ -	- „ -	110	b.d.
Nowe Objezierze 11	- „ -	- „ -	1052,1	b.d.
Nowe Objezierze 16	- „ -	- „ -	84	b.d.
Nowe Objezierze 17	- „ -	- „ -	12,60	b.d.
Nowe Objezierze 18	- „ -	- „ -	30	b.d.
Nowe Objezierze 18a	- „ -	- „ -	100,80	b.d.
Nowe Objezierze 19	Garaż i bud. gosp.	- „ -	411,6	b.d.
Nowe Objezierze 27	Bud. mieszkalny	- „ -	54,28	b.d.
Nowe Objezierze 29	Bud. gosp.	- „ -	58,8	b.d.
Nowe Objezierze 31	Bud. gosp.	- „ -	115,5	b.d.
Nowe Objezierze 32	- „ -	- „ -	42	b.d.
Nowe Objezierze 32	Bud. mieszkalny	- „ -	25,2	b.d.
	Bud. gosp.	- „ -	199,50	b.d.
Nowe Objezierze 32	- „ -	- „ -	168	b.d.
Nowe Objezierze 32	Bud. gosp.	- „ -	94	I stopień
Nowe Objezierze 35	szopka	- „ -	31,50	b.d.
Nowe Objezierze 35	Bud. gosp.	- „ -	42	b.d.
Nowe Objezierze 35	- „ -	- „ -	193	b.d.
Nowe Objezierze 36	Bud. gosp.	- „ -	85	b.d.
Nowe Objezierze	Sieć wodociągowa		526 m.b.	b.d.
RAZEM			3.616,18m²	
DOLSKO				
Dolsko 7	Stodoła, wiata, bud. gosp.	- „ -	726,50	b.d.
Dolsko 8	Bud. mieszk. i gosp.	- „ -	206	b.d.
Dolsko 9	Garaż, bud. gosp. obora, silos, wiata	- „ -	535	b.d.
Dolsko 12	Garaż, bud. gosp. ganek	- „ -	272	b.d.
Dolsko 19	Bud. gosp.	- „ -	56	b.d.
Dolsko 19	Garaż	- „ -	63	b.d.
Dolsko 5A	Bud. mieszkalny i warsztat	- „ -	191	b.d.
RAZEM			2.049,50m²	
GADNO				
ul. Moryńska 1/1	Bud. gosp.	- „ -	119,7	b.d.
ul. Moryńska 2/3	- „ -	- „ -	63	b.d.
ul. Moryńska 3/1	- „ -	- „ -	147	b.d.
ul. Moryńska 9	Stodoła, chlewnia,	- „ -	630	b.d.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

	bud. gosp.			
ul. Moryńska 11/1	wiata	- „ -	58,8	b.d.
ul. Moryńska 11/2	Garaż	- „ -	25,2	b.d.
ul. Moryńska 7	stodoła	- „ -	240	b.d.
ul. Moryńska 11/1	stodoła	- „ -	105	b.d.
ul. Zielona 1	Bud. gosp.	- „ -	33,6	II stopień
ul. Zielona 2	Bud. mieszkalny i gosp.	- „ -	416	- „ -
ul. Zielona 5	Bud. gosp.	- „ -	170	- „ -
ul. Zielona 7	- „ -	- „ -	220,5	- „ -
ul. Zielona 33	Bud. mieszkalny	- „ -	180,0	b.d.
RAZEM			2.408,80m²	
KŁĘPICZ				
Kłępicz 1	Bud. mieszk. i gosp.	- „ -	399	III stopień
Kłępicz 2/1	Bud. mieszk. i gosp.	- „ -	396,60	- „ -
Kłępicz 2/2	Bud. mieszk. i gosp.	- „ -	241,50	- „ -
Kłępicz 3/1	Bud. gosp.	- „ -	79,80	- „ -
Kłępicz 3/2	Bud. gosp.	- „ -	113,40	- „ -
Kłępicz 4	Bud. gosp.	- „ -	178,50	- „ -
Kłępicz 5 i 6	Bud.gosp.	- „ -	437	- „ -
Kłępicz 7a/1	Bud.mieszkalny	- „ -	348,60	- „ -
Kłępicz 7	Bud.gosp	- „ -	155,40	- „ -
Kłępicz 7/3	Bud.gosp	- „ -	117,6	- „ -
Kłępicz 7/6	Bud.gosp	- „ -	37,80	- „ -
Kłępicz 9	Bud.gosp.	- „ -	201,60	- „ -
Kłępicz 10	Bud.gosp	- „ -	300	- „ -
Kłępicz11	Bud.gosp.	- „ -	409,50	- „ -
Kłępicz 15	Bud.gos.	- „ -	1878,20	- „ -
Kłępicz 16	Bud.miesz. i gos.	- „ -	289,90	- „ -
Kłępicz 19	Bud.mieszkalny	- „ -	231	- „ -
Kłępicz 20	Bud.mieszkalny	- „ -	260,40	- „ -
Kłępicz 22	Bud.gosp.	- „ -	338	- „ -
Kłępicz 25	Bud.gosp.	- „ -	705,60	- „ -
Kłępicz 26	Bud.gos.	- „ -	361,20	- „ -
Kłępicz 28	Bud.gosp.	- „ -	102,90	- „ -
Kłępicz 29/1	Bud.gosp.	- „ -	174,30	- „ -
Kłępicz 29/1	Bud.gosp.	- „ -	180,60	- „ -
Kłępicz 30/2	Bud.gosp.	- „ -	58,80	- „ -
Kłępicz 30/3	Bud.gosp.	- „ -	40,20	- „ -
Kłępicz 30/4	Bud.gosp.	- „ -	25,20	- „ -
Kłępicz 31	Bud.mieszkalny	- „ -	735	- „ -
Kłępicz 33	Bud.mieszkalny	- „ -	60	- „ -
Kłępicz	Przystanek PKS	- „ -	31,39	- „ -
Ekorol Sp. z o.o.	Bud.gosp. oraz rury i złącza cem.azbest.	- „ -	2210 4140 m.b.	- „ -
RAZEM			11.098,89m²	
BIELIN				
Bielin 6	Bud. mieszk.i gosp.	- „ -	357	- „ -
Bielin 7	Bud. mieszk.i gosp.	- „ -	1160,3	- „ -

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Bielin 8	Bud.mieszkalny i gosp.	--	137,40	--
Bielin 12	Bud.gosp.	--	277,2	--
Bielin 13	Bud.mieszkalny	--	33,20	--
Bielin 16	Bud.gospodarcze	--	880,4	--
Bielin 18	Bud.gosp.	--	827,40	--
Bielin 23	Bud.miesz. i gosp.	--	151,30	--
Bielin 24	Bud.gosp.	--	676,20	--
Bielin 31	Bud.gosp.	--	25,20	--
Bielin 32	Bud.gosp.	--	76,70	--
Bielin 33	Bud.gosp.	--	105	--
Bielin 34	Bud.gosp.	--	33,60	--
Bielin 34a	Bud.gosp.	--	141,80	--
Bielin 34b	Bud.gosp.	--	227,90	--
Bielin 34c	Bud.gosp.	--	220,5	--
Bielin 35a	Bud.gosp.	--	131,38	--
Bielin 35b	Bud.gosp.	--	164,20	--
Bielin 35c	Bud.gosp.	--	25,20	--
Stadnina Koni Bielin Sp. z o.o.	Bud.gosp.	--	7200	
RAZEM			12.851,88m²	
MACIERZ				
Macierz 3/1	Bud.gos.	--	8	--
Macierz 3/3	Bud. gos.	--	63	--
RAZEM			71,00m²	
WITNICA				
ul. Chojeńska 1	Bud.gosp.	--	445,20	--
ul. Chojeńska 2	Bud.gosp.	--	73,50	--
ul.Chojeńska 4	Bud.gosp.	--	79,80	--
ul.Chojeńska 6	Bud.gosp.	--	117,60	--
ul.Chojeńska 7	Bud.gosp.	--	56,70	--
ul.Chojeńska 8	Bud.gosp.	--	132,30	--
Ul.Chojeńska 9	Bud.gosp.	--	200	--
ul.Chojeńska 9a	Bud.gosp.	--	1384,40	--
ul.Chojeńska 10b	Bud.gosp.	--	56,70	--
ul.Chojeńska 12	Bud.gosp.	--	155,40	--
ul.Chojeńska 14	Bud.miesz. i gosp.	--	159,60	--
ul.Chojeńska 15	Bud.gosp.	--	18,90	--
Gmina Moryń ul. Chojeńska	Bud.gosp.szatnia dla sportowców-dz. 112/2	--	89,10	--
Agencja Nieruchomości Rolnych	Bud.gosp.	--	17076	--
ul. Kościuszki 1	Bud.gosp.	--	142,80	--
ul. Kościuszki 4	Bud.gosp.	--	880	--
ul.Kościuszki 5	Bud.gosp.	--	125,10	--
ul.Kościuszki 6	Bud.gosp.	--	88,20	--
ul.Kościuszki 8	Bud.gosp.	--	145,20	--

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

ul. Moryńska 2	Bud.mieszk. i gosp.	-,-	310,80	-,-
ul.Moryńska 3	Bud.gosp.	-,-	478,80	-,-
ul.Moryńska 4	Bud.gosp.	-,-	35	-,-
ul.Moryńska 5	Bud.mieszk. i gosp.	-,-	319,20	-,-
ul.Moryńska 8	Bud.gosp.	-,-	50,40	-,-
ul.Moryńska 9	Bud.gosp.	-,-	184,80	-,-
ul.Moryńska 10	Bud.gosp.	-,-	140,70	-,-
Wodociągi Zachodniopomorskie	Bud.gosp.i przem.przy oczyszczalni ścieków-dz.47/1	-,-	545	-,-
RAZEM			23.491,20m²	
WITNICZKA				
Witniczka 1	Bud.gosp.	-,-	932,40	-,-
Witniczka 3	Bud.gosp.	-,-	56,70	-,-
RAZEM			989,10m²	
MIOWO				
Miowo 2	Bud.gos.	-,-	150	-,-
Miowo 4	Bud.gosp.	-,-	97	-,-
Miowo 5	Bud.gos.	-,-	12	-,-
Miowo 6	Bud.gos.	-,-	58	-,-
Miowo 8	Bud.mieszk.	-,-	266	-,-
Miowo 11/1	Bud.gos.	-,-	68	-,-
Miowo 11/2	Bud.gos.	-,-	146	-,-
Miowo 12	Bud.gos.	-,-	13	-,-
Miowo 18	Bud.mieszk. i gos.	-,-	57	-,-
Miowo 24	Bud.gosp.	-,-	126	-,-
Gmina Moryń – dz. 379	Bud.gosp.	-,-	90	
RAZEM			1083m²	

* waga jednego metra² - 0,0145Mg

Razem Gmina Moryń - 98.619,61 m² w tym:

- miasto Moryń – 7.284,38m²
- sołectwa gminy Moryń i przysiółki – 91.335,23m²
- miasto i gmina - rury i złącza azbestowo-cementowe (sieć wodociągowa) – 5.987,30

m.b.

Przyjmując średni koszt unieszkodliwienia (zdjęcie z dachu, pakowanie, transport i unieszkodliwienie przez składowanie) 11,00 zł za 1 m² eternitu, całkowity koszt usunięcia zinwentaryzowanych wyrobów znajdujących się na budowlach należących do osób fizycznych oraz podmiotów prawnych wyniósłby 1. 084 . 815,71PLN. Natomiast przyjmując koszt unieszkodliwienia 1 m.b. rur i złącz azbestowo cementowych sieci (wykop, demontaż, pakowanie, transport i utylizacja przez składowanie) w wysokości 110 zł/m², całkowity koszt utylizacji wyniósłby 718.476,00 zł.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Na podstawie danych zawartych w powyższym zestawieniu można stwierdzić, że niezbędne będzie podjęcie działań przez Starostwo Powiatowe w Gryfinie oraz samorząd gminny, do udzielenia pomocy ich mieszkańcom w usunięciu i unieszkodliwieniu odpadów azbestowych. Nadmienić należy, że najpilniej powinny być usunięte pokrycia dachowe uszkodzone, które zagrażają zdrowiu ludzi oraz środowisku.

Podmioty zajmujące się usuwaniem odpadów azbestowych

Lp.	Firma	Zakres działania
1.	Eco Recykling ul. Gorzowska 8 74-400 Dębno	Województwo zachodniopomorskie, lubuskie
2.	Eco 24 Barbara Plewko Ul. Mickiewicza 2 74-400 Dębno	Województwo zachodniopomorskie, lubuskie, kujawsko-pomorskie, dolnośląskie, pomorskie , wielkopolskie
3.	EKOLOGIA FAIR PLAY ul. Chojeńska 42 74-400 Dębno	Województwo zachodniopomorskie
4.	Firma KTH - Wioletta Chadeja Wojska Polskiego 29B/11 78-449 Szczecinek	Cała Polska
5.	Materiały Budowlane Małgorzata Orłowska ul. Toruńska 8 78-500 Drawsko Pomorskie	Cała Polska
6.	Stowarzyszenie "AZBEST-STOP" ul. Graniczna 6/4 78-100 Kołobrzeg	Cała Polska
7.	Zakład dekarcki Kaferek A.Krzywoń 2/7 70-820 Szczecin	Województwo zachodniopomorskie
8.	Zakład Ogólnobudowlany Bralęcín 73-115 Dolice	Cała Polska
9.	P.H.U. Marstate Service Karolina Kalinowska ul. Wiśniowa 12a Dolice	Zachodniopomorskie, lubuskie
10.	P.H.U. DELTA Tomasz Wysocki ul. Szyprów 12 75-207 Koszalin	Zachodniopomorskie, pomorskie, kujawsko-pomorskie
11.	JBE Sp. z o.o. ul. Grunwaldzka 15 72-010 Plice	Powiat policki, Szczecin, Gryfino
12.	Firma Budowlana Stan Fed Stanisław Fedorowicz	Cała Polska

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

	ul. Kasprowicza 29 72-320 Trzebiatów	
13.	PORTKA Spółka z o.o. ul. VI Dywizji Piechoty 60 78-100 Kołobrzeg	Cała Polska
14.	Przedsiębiorstwo Usługowo Produkcyjno Handlowe BUDMAR - mgr inż. Marek Szlachcikowski ul. Na Skarpie 17 75-343 Koszalin	Zachodniopomorskie, część pomorskiego (powiat i miasto Słupsk, Bytów, Człuchów)
15.	Ekologia Fair Play Plewko – Grzegorzcyk ul. Mickiewicza 2 74-400 Dębno	Zachodniopomorskie, pomorskie, lubuskie
16.	Zakład Ogólnobudowlany Mirosław Zieliński ul. Strumykowa 6/3 72-320 Trzebiatów	Zachodniopomorskie, Powiat gryficki
17.	BSC EKOPAL Spółka Jawna ul. Smolańska 3 70-026 Szczecin	Cała Polska
18.	Lumen Sp. z o.o. ul. Piotra i Pawła 9 72-015 Police	Cała Polska
19	SITA JANTRA Sp. z o.o.. ul. Księżnej Anny 11 70-671 Szczecin	Transport - cała Polska Zbieranie - Szczecin
20.	EKO-MYŚL Sp. z .o.o. . Dalsze 36 74-300 Dalsze	Cała Polska

Wg stanu na dzień 31.03.2015 rok – informacja uzyskana w Urzędzie Marszałkowskim w Szczecinie i z bazy azbestowej.gov.pl.

Wszystkie podmioty posiadają decyzje zatwierdzające programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi na terenie Województwa Zachodniopomorskiego . W decyzjach tych określono dopuszczalne zgłoszone we wnioskach ilości odpadów wytwarzanych w ciągu roku przez dany podmiot.

Pracodawca zatrudniający pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest ma szczególne obowiązki określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 października 2005r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz.U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824).

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Pracodawca zobowiązany jest stosować środki ochrony pracowników przed szkodliwym działaniem pyłu zawierającego azbest, a przed przystąpieniem do prac sporządzić ich szczegółowy plan. Pracownicy zatrudnieni przy pracach w kontakcie z azbestem, pracodawcy i osoby kierujące takimi pracami powinni być przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z programem określonym w załączniku do w/w rozporządzenia.

Przedsiębiorcy zobowiązani są do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Wzory stosowanych dokumentów określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 grudnia 2014r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. z 2014r., poz. 1973).

Ewidencję prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów. Karta przekazania odpadu wypełniana jest w dwóch egzemplarzach przez posiadacza przekazującego odpady na rzecz innego posiadacza odpadów. Karty informacyjne służą do naliczania opłat za umieszczanie w danym roku odpadów na składowisku, wnoszonych na rachunek dystrybucyjny urzędu marszałkowskiego, właściwego ze względu na miejsce składowania odpadów. Ustawodawca zwolnił odpady zawierające azbest od opłat na rzecz środowiska.

Na terenie Województwa Zachodniopomorskiego, składowiskiem najbliższym położonym gminy Moryń jest Składowisko Odpadów Dalsze, gm. Myślibórz „Eko-Myśl” Sp. z o.o. Dalsze 36, 74-300 Myślibórz.

Na podstawie „Poradnika stosowania przepisów i procedur dotyczących pozyskiwania z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych dodatkowych środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest” przygotowanego przez Departament Przemysłu Ministerstwa Gospodarki w 2006 r. można wyszczególnić kilka sposobów finansowania takich przedsięwzięć.

Zaliczono do nich środki pochodzące z następujących źródeł:

1. Powiatowy, Gminny i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej po opracowaniu regulaminu udzielania takiej pomocy osobom fizycznym.
2. Bank Ochrony Środowiska S.A., który uruchomił linię preferencyjnego kredytowania inwestycji związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Uprawnionymi do ubiegania się o kredyt są osoby fizyczne przedsiębiorcy i jednostki samorządu terytorialnego.
3. Środki funduszy strukturalnych Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Spójności (EFS). Jednostki samorządu terytorialnego mogą występować po te środki samodzielnie lub w porozumieniach.
4. Fundacja EkoFundusz powołanej przez Ministra Finansów celem zarządzania środkami finansowymi pochodzącymi z zamiany części zagranicznego długu na wspieranie przedsięwzięć w ochronie środowiska.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Edukacja ekologiczna.

W realizacji założeń Programu bardzo dużą rolę odgrywa edukacja ekologiczna, a w szczególności stan świadomości ekologicznej mieszkańców danej wspólnoty samorządowej.

O edukacji ekologicznej mówimy wówczas gdy kształtujemy postępowanie i styl życia zgodny z przyrodą i z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Upowszechnienie Programu przyczyni się w znaczny sposób do podniesienia świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu, a także w istotny sposób zwiększy ilość unieszkodliwianych zgodnie z prawem odpadów azbestowych.

Aby osiągnąć te cele proponuje się następujące działania:

- Umieszczenie wersji elektronicznej „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Moryń” –aktualizacja na stronie internetowej urzędu,
- Rozpowszechnienie Programu wśród społeczeństwa poprzez kampanię medialną, konferencje dla mieszkańców gminy, akcje ulotowe, itp..

7. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649) do usuwania wyrobów zawierających azbest zobowiązani są właściciele obiektów. Głównym czynnikiem utrudniającym realizację jest koszt wykonania takich robót.

Właściciel, użytkownik wieczysty, lub zarządca nieruchomości a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest przeprowadza kontrolę stanu tych wyrobów w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Z przeprowadzonej kontroli okresowej sporządza się ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Wzory oceny znajdują się w załączniku do Rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z 2 kwietnia 2004 roku zawartych w Dz. U. z 2004 r. nr 71 poz. 649 ze zm. Właściciele, użytkownicy wieczysti, zarządcy nieruchomości przechowują ocenę stanu wyrobów zawierających azbest łącznie z dokumentacją miejsca zawierającego azbest, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej.

Gminy są zobowiązane do szczegółowej inwentaryzacji miejsc występowania, ilości i stanu technicznego wyrobów zawierających azbest i jej corocznej aktualizacji oraz opracowania gminnych programów usuwania wyrobów azbestowych.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Program działania

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Opracowanie zasad i warunków dofinansowania wraz z zabezpieczeniem środków finansowych na działania polegające na usunięciu i unieszkodliwieniu wyrobów zawierających azbest z budynków, budowli i instalacji.	2008-2009
2.	Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest	2008 - 2032
3.	Przygotowanie gminnej bazy danych o obiektach zawierających azbest i coroczna jej aktualizacja	2008 - 2032
4.	Monitoring i ocena realizacji programu w ramach Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami	2008 - 2032

8. PODSUMOWANIE

1. Odpady azbestowe zaliczane są do odpadów niebezpiecznych i w związku z tym postępowanie z nimi oraz ich unieszkodliwianie powinno być prowadzone wyłącznie przez specjalistyczne firmy pod nadzorem służb budowlanych;
2. Skalę problemu uwidacznia przeprowadzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest (pokrycia dachowe z eternitu). Dane te zostały ujęte w niniejszym Programie i posłużą jako podstawa do dalszych działań w zakresie likwidacji zagrożenia azbestem na terenie Gminy Moryń;
3. W Programie wskazano możliwości uzyskania pomocy finansowej dla posiadaczy wyrobów zawierających azbest (ze środków krajowych i unijnych);
4. W związku z długofalowym procesem usuwania odpadów azbestowych (do 2032r.) konieczny jest stały monitoring oraz aktualizacja danych zawartych w powiatowym oraz w przyszłości w gminnych programach usuwania azbestu;

9. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Regulacje ustawowe

WYKAZ USTAW DOTYCZĄCYCH BEZPIECZNEGO POSTĘPOWANIA I OCHRONY PRZED AZBESTEM I MATERIAŁAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j.Dz. U. z 2013 r. Nr 156, poz. 1049).

Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 ze zm.).

Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, ze zm.).

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2013., poz.21).

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. z 2008r., Dz.U. nr 25, poz. 150 ze zm.),

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, (t.j. Dz. U.z 2013r., poz. 1232).

Ustawa z dnia 27 lipca 2001r. o wprowadzeniu ustawy –Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 100, poz.1085 ze zm.)

Ustawa z dni 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2011 Nr 227, poz. 1367 ze zm.).

Ustawa z dnia 15 stycznia 2015r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r. poz. 122).

Akty wykonawcze

WYKAZ ROZPORZĄDZEŃ DOTYCZĄCYCH BEZPIECZNEGO POSTĘPOWANIA I OCHRONY PRZED AZBESTEM I MATERIAŁAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014r. r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, w środowisku pracy (Dz.U. z 2014r., poz. 817)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 11 września 1996 r. w sprawie czynników rakotwórczych w środowisku pracy oraz nadzoru nad stanem zdrowia pracowników zawodowo narażonych na czynniki (Dz.U. Nr 121, poz. 571 ze zm.).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz.U. Nr 189, poz. 1603).

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 października 2005r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005r. Nr 216, poz. 1824 Nr 1824).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649).

Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub wprowadzania na polski obszar celny (z 1998 r. Dz. U. Nr 44, poz. 268 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014r., poz. 1925).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 12 grudnia 2014r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. z 2014r., poz. 1973).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. z 2010r. Nr 249, poz. 1674).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 16 stycznia 2015r. r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane na składowisku odpadów w sposób nie selektywny (Dz. U. z 2015r. poz. 110).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U z 2003 r Nr 1, poz. 12).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz.U. Nr 220, poz. 1858).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 236, poz. 1986).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011 ze zm.).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549).

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 14 października 2005r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005r. Nr 216, poz. 1824).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011r. Nr 8, poz. 31).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz.U. z 2005r. Nr 13, poz. 109) .

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski- przyjęty przez Radę Ministrów 14 maja 2002r.

Załączniki:

1. Informacja o wyrobach zawierających azbest – wzór.
2. Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone.
3. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.

10. WZORY DOKUMENTÓW

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:

.....
.....
.....

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest — imię i nazwisko lub nazwa i adres:

.....
.....
.....

3. Rodzaj zabudowy³⁾:

.....

4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:

.....

5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:

.....

6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:

.....
.....
.....

7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:

.....

8. Stopień pilności⁷⁾:

.....

9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:

a) nazwa i numer dokumentu:

.....

b) data ostatniej aktualizacji:

.....

10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:

.....

11. Ilość usuniętych wyrobów w zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:

.....

.....

(podpis)

data

1) Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.

2) Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

3) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno -gospodarczy, inny.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

4) Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

5) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia

19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),

- drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,

— inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.

6) Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).

7) Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku

nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089).

8) Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

WZÓR

Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone

1. Miejsce, adres
2. Właściciel/zarządca*):
 - a) osoba prawna - nazwa, adres,
 -
 - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres
 -
3. Tytuł własności
-
4. Nazwa, rodzaj wyrobu ²⁾
-
5. Ilość (m², tony)³⁾
6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów
7. Planowane usunięcia wyrobów:

 - a) sposób
 - b) przez kogo
 - c) termin

8. Inne istotne informacje⁴⁾

.....
(podpis)

Data

Objaśnienia:

*) Niepotrzebne skreślić.

1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

4) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym

WZÓR

Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Miejsce/ obiekt/ urządzenie budowlane /instalacja przemysłowa:

.....

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji
przemysłowej:

.....

Pomieszczenie:

Rodzaj/nazwa wyrobu

.....

Ilość wyrobów (m², tony)

.....

Grupa / Nr

Wyrób - rodzaj

Ocena

Przyjęta punktacja

I. Struktura powierzchni wyrobu z azbestem

1. Rozluźniona (naruszona) struktura włókien

2. Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej

3. Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna

II. Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem

1. Duże uszkodzenia

2. Małe uszkodzenia

Aktualizacja Programu
usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Gminy Moryń

3. Brak

III. Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem

1. Wyrób jest przedmiotem jakichś prac
2. Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)
3. Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne
4. Wyrób narażony na wstrząsy i drgania
5. Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)
6. Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza
7. Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne

SUMA PUNKTÓW.....

Stopień pilności I

(wymiana lub naprawa wymagana

65 i więcej punktów

bezzwłocznie)

Stopień pilności II

(ponowna ocena wymagana w czasie

powyżej 35 do 60

do 1 roku)

punktów

Stopień pilności III

(ponowna ocena w terminie do 5 lat)

do 35 punktów

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....
(Oceniający nazwisko i imię
Właściciel / Zarządca)

.....
(Adres)

data

